Sygn. akt II KS 5/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)
SSN Antoni Bojańczyk
SSN Marek Siwek (sprawozdawca)

w sprawie A. G. i U. K.
oskarżonych z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i in .
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 30 kwietnia 2021 r.,
skargi obrońcy na wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 21 stycznia 2021 r., sygn. akt III Ka (…)
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w K.
z dnia 4 września 2018 r., sygn. akt II K (…)
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
I. oddalić skargę;
II. obciążyć A. G. i U. K. kosztami sądowymi postępowania skargowego w częściach na nich przypadających.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z 4 września 2018 r., sygn. akt II K (…) uniewinnił A. G. i U. K. od zarzucanych im czynów, kosztami sądowymi obciążając Skarb Państwa.

Na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 21 stycznia 2021 r., sygn.

akt III Ka (...) uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Od wyroku tego skargę wniósł obrońca oskarżonych zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. i art. 454 k.p.k. w zw. z art. 438 § 1, 2 i 3 k.p.k. i art. 433 § 1 k.p.k., poprzez przeprowadzenie kontroli odwoławczej orzeczenia Sądu I instancji w sposób nieuprawniony poza granicami zaskarżenia wskazanymi przez oskarżyciela publicznego i oskarżyciela posiłkowego w środku odwoławczym oraz uchylenie kontrolowanego orzeczenia na niekorzyść oskarżonych.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie jest zasadna, a podniesiony w niej zarzut należy uznać za chybiony.

Przede wszystkim konieczne jest zaznaczenie, że zarówno prokurator, jak i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżyli wyrok Sądu Rejonowego w K. na niekorzyść obu oskarżonych oraz w całości, a więc co do winy. W apelacji prokuratora podniesiono możliwie najdalej idące zarzuty, związane z naruszeniem art. 410 k.p.k., co miało polegać na pominięciu istotnych okoliczności ujawnionych na rozprawie, związanych z treścią pisemnej opinii biegłego z 13 marca 2018 r. oraz opinii uzupełniającej, dotyczących podrobionego podpisu S. J., a także szeroko postawione zarzuty naruszenia art. 7 k.p.k. dotyczące wadliwych wniosków wynikających z materiału dowodowego, a dotyczących oceny dowodów z wyjaśnień oskarżonych w relacji do opinii biegłego grafologa. Z kolei w apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego podniesiono zarzuty dotyczące określonych zaniechań dowodowych, ale także daleko idący zarzut błędnych ustaleń faktycznych, który w

istocie stanowił zarzut naruszenie art. 7 k.p.k., polegający na wadliwej ocenie materiału dowodowego, gdyż materiał ten prawidłowo oceniony powinien prowadzić do konkluzji o sprawstwie obu oskarżonych. W tym stanie rzeczy nie sposób podzielić wniosku skarżącego, jakoby Sąd Okręgowy uchylając zaskarżony wyrok wyszedł poza granice rozpoznania sprawy, wyznaczone zgodnie z treścią art. 433 § 1 k.p.k. przez zakres wniesionych apelacji oraz podniesione w nich zarzuty.

Nie ma również skarżący racji w zakresie pozostałych sugerowanych w podniesionym zarzucie naruszeń prawa procesowego. Trzeba jednakże podkreślić, iż w zakresie podniesionego zarzutu oraz treści uzasadnienia istnieje rozbieżność, jako że w sytuacji wydania wyroku uniewinniającego podniesiony zarzut trafnie odnosi się do konieczności zbadania w postępowaniu skargowym ewentualnego naruszenia art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k., podczas gdy w uzasadnieniu skargi mowa jest o nieprawidłowym uznaniu przez Sąd odwoławczy, że w sprawie istnieje konieczność przeprowadzenia przewodu w całości.

Konieczność przeprowadzenia przewodu w całości jest jednym z trzech wypadków, obok sytuacji z art. 439 § 1 i art. 454 k.p.k., kiedy może nastąpić uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Każdy z tych wypadków jako podstawa uchylenia wyroku sądu I instancji może wystąpić samodzielnie, jednak nie można wykluczyć sytuacji, kiedy powodem uchylenia wyroku będą dwie lub nawet trzy podstawy przewidziane w art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.

Uwaga ta dotyczy jednak wyłącznie interpretacji przepisu i ma charakter abstrakcyjny, gdyż uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w K. nie pozostawia wątpliwości, że powodem uchylenia wyroku Sądu I instancji w niniejszej sprawie była reguła *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k., w myśl której sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego umorzono postępowanie. W tej sytuacji bezprzedmiotowe jest rozważanie kwestii przeprowadzenia przewodu w całości przez Sąd I instancji, o czym mowa w uzasadnieniu skargi.

Co do podniesionego w skardze naruszenia art. 454 k.p.k. stwierdzić natomiast należy, że nie miało ono miejsca. Słusznie Sąd Okręgowy w K. powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z 20 września 2018 r., I KZP 10/18, wskazał, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego z uwagi na regułę z art. 454 k.p.k. zachodzi jedynie wówczas, gdy sąd odwoławczy w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw z art. 438 k.p.k. stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego. Taka sytuacja miała właśnie miejsce w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy w K. uzupełnił postępowanie dowodowe w zakresie wynikającym z uwzględnienia części podniesionych zarzutów, rozważając je wszystkie i oceniając szczegółowo kwestie ich zasadności. Stosownie do tego stanowiska, w konfrontacji z treścią uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w K. wywiódł, że wydanie wyroku uniewinniającego było błędem, a także wskazał, iż jego zdaniem oskarżone swoim zachowaniem wyczerpały znamiona zarzucanych im czynów, dopuszczając się pomocnictwa w zamiarze ewentualnym. W tym stanie rzeczy nie może być wątpliwości, że uchylenie przez Sąd Okręgowy w K. zaskarżonego wyroku Sądu I instancji nie łączyło się z naruszeniem art. 454 k.p.k.

Końcowo wskazać należy, iż zakres postępowania skargowego nie obejmuje prawidłowości dokonanej przez sąd odwoławczy oceny dowodów, gdyż w tej kwestii obowiązuje zasada samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego wyrażona w art. 8 § 1 i 2 k.p.k. Skarga nie jest środkiem zaskarżenia, przy użyciu którego można w sposób pośredni w istocie podnieść zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. i wywodzić, że sposób rozważenia wartości przeprowadzonych dowodów przez sąd odwoławczy narusza ten przepis. Żadna regulacja nie daje bowiem uprawnień Sądowi Najwyższemu, by uchylający wyrok sądu odwoławczego mógł ocenić przez pryzmat art. 7 k.p.k. Z tego względu wywody skarżącego zawarte w uzasadnieniu skargi i zawierające argumenty, dla których w niniejszej sprawie zgromadzone dowody wskazują, że nie ma podstaw do ustaleń faktycznych dających podstawę do skazania są niedopuszczalne z punktu widzenia art. 539a § 3 k.p.k., w konsekwencji czego odniesienie się do nich nie jest możliwe w postępowaniu skargowym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.